

THEATRE TEATAR

НА РАСКРШЋУ

AT THE CROSSROADS

ХРОНИКА №2 ФЕСТИВАЛА

среда 7. септембар • 2022. година

5-12.9.2022.

ПОЗОРИШНИ ФЕСТИВАЛ БАЛКАНСКОГ КУЛТУРНОГ ПРОСТОРА | THEATRE FESTIVAL OF BALKAN CULTURAL SPACE

ВЕЧЕРАС НА ФЕСТИВАЛУ

ГОСПОЋИЦА ЈУЛИЈА

МАДЛЕНИАНУМ, БЕОГРАД (СРБИЈА) • Режија и адаптација: Харис Пашовић

ПРАТЕЋИ ПРОГРАМ

18.00 Сала Позоришта лутака
Ејми Нустбакен и Нура Садава
ПРОБУДИЛА САМ СЕ БЕЗ ГЛАСА
(Mouthpiece у оригиналу)

Бу Јапим продукција, ИСТАНБУЛ (Турска) /
Режија: Тамер Левент

ОКРУГЛИ СТО | ХРВАТСКИ ПУТ КА СРЕЋИ

Сатиричко казалиште Керемпух,
Загреб (Хрватска)

ПУТ КРОЗ ВРЕМЕ И ХРВАТСКУ ИСТОРИЈУ БЕЗ РЕЧИ

Први округли сто критике на трећем *Театру на раскршћу* је одржан након представе *Хрватски љути ка срећи*, која је ауторски пројекат редитеља Бобе Јелчића, у продукцији Сатиричког казалишта Керемпух из Загреба из Хрватске.

Оливера Милошевић, једна од модератора округлог стола, разговор је започела истакавши да је за нас који пратимо рад редитеља Бобе Јелчића ово један искорак, једна другачија представа, један пут кроз време и кроз хрватску историју без речи, али су ту и препознатљиве теме којима се овај редитељ бави – интима, социјална питања, породица и како се све то што се у друштву

дешава одражава на човека.

Овај фестивал, фестивал на раскршћу, као што му само име каже је по многим својим елементима – од тема којима се бави, преко начина како показује те теме, заправо фестивал на рубу. Он покушава овако или онако заиста помичати границе на разне начине. Представа *Хрватски љути ка срећи* је евидентно једна од тих која помиче границе глуме, односа између теме и глумца, начина извођења који је потпуно другачији, објаснио је Бојан Муњин, позоришни критичар.

Овде и те како има онога што се зове филозофија језика, говорних чинова, са једне стране и онога што је људско тело и његове могућности и његова ограничења, истакао је Миливоје Млађеновић, театролог. Додаје да се не спомиње случајно трагање за кодом – и мрмољање, и неразговетни говор, и оно калемљено, које делује као врло духовито и комично, што и јесте, оно је

уистину врло озбиљно и опомињуће.

Сашо Огненовски, позоришни критичар, је своје излагање започео цитирајући Бекета који каже да се сви ми рађамо луди, а да само мали број нас остаје такав. У значењском смислу импресионарало га је то што ова представа не шаље поруке, већ отвара питања. Одушевила га је изванредна компактност, која прелази рампу и отвара једну димензију – димензију очаја, а она је врло важна када отвара питања.

Савремено позориште се мучи да пронађе форму када је грађанска драма у питању, зато што она траје још од антике, не од Ибзена или Чехова. Ви сте покушали да пронађете форму која ће то превазићи у овим условима сада. Оно што је мени засеметало у овој представи јесте и оно мало текста што сте говорили, закључио је Дејан Петковић, позоришни критичар.

Јована Сџанковић

ИНТЕРВЈУ

Страхиња Блажић НИШ ИМА ПУБЛИКУ КОЈА ВОЛИ ФИЛМ, ПОЗОРИШТЕ И МУЗИКУ

Пре седам година нишка публика је упознала када се у улози легенде кошарке Небојше Петровића појавио у филму “Бићемо прваци света” на Филмским сусретима. Поклонио се публици на Летњој позорници и љубав између Страхиње Блажића и нишке публике је рођена.

– Филмски сусрети су ми један од најдражих филмских фестивала. Први је фестивал на ком сам добио награду, волим да долазим у Ниш, ове године, нажалост, нисам могао. Драго ми је да се у Нишу одржавају културни догађаји, па осим Филмских и Нишвила, ту је и “Театар на раскршћу”. Ниш има публику која воли филм, позориште, музику, глумце и Ниш ми је један од фаворита међу градовима – каже Блажић.

Радује га, каже, што Ниш има међународни позоришни фестивал.

– Моје поштовање за сваког ко покушава да се бави културом. Нарочито, када је све сведено на Београд, а децентрализација филмске, позоришне и сваке културне индустрије је за поштовање. Без тога не можемо да функцинишемо – додаје Блажић.

Његова представа “Госпођица Јулија” ће у Нишу, Бачком Петровцу и на БИТЕФ-у најавити нову сезону у Мадленијануму.

– Надам се да ћемо путовати, приказати публици представу и да ће уживати. Путовања, фестивали, то је и најлепши део јер можете да видите и друге представе, али и размените искуства – прича глумац.

У свему проналази нешто добро, па не страхује за позориште због хиперпродукције серија.

– Некад квантитет диктира квалитет. Нису све серије истог квалитета, али је важно, што ретко ко помиње, да постоји и много људи који су запослени око филма или серије. Када постоји потражња, повећава се и понуда. Људи добијају прилике, млади могу да се покажу. И то може помоћи позоришту јер публика, коју не потцењујем, види ко је колико труда уложио – каже Блажић.

Прилику да га и нишка позоришна публика заволи имаће у комаду “Госпођица Јулија”, у режији Хариса Пашовића.

Љубица Јоцић

РЕЧ КРИТИКЕ | ХРВАТСКИ ПУТ КА СРЕЋИ

Сатиричко казалиште Керемпук,
Загреб (Хрватска)

У ПОТРАЗИ ЗА СМИСЛОМ

Бобо Јелчић у мало дуже од сат времена готово без речи (оно што се не може рећи може се одиграти) показује историју хрватске од доба аустроугарске до данас (глумци играју са црним „ковид“ маскама на лицу) - то је историја људског живота на овим просторима.

Све је смештено у клаустрофобичну просторију натрпану старим ормарима (сценографија Здравка Ивандија Киригин), опремљену каучем и трпезаријским столом у средини - соба са трпезаријом.

Игра читавог ансамбла у којем су Наташа Дангубић, Ана Марас Хармандер, Маја Посавец, Марко Маковичић, Јерко Марчић, Карло Млинар, Озрен Опачић и Инес Бојанић- је за-

дивљујућа: концентрисана, хектична, у мешавини једнако снажне духовитости и тескобе, пружа уживање и стрепњу.

Представа има ритам испрекиданог дисања.

Као и живот данас. Кључна питања која поставља су: шта је срећа? Капиталистичка превара намеће нам се као обавеза, а само је трен. А тако се мало говори о задовољству у овом животу.

Колико смо спремни признати да су наши животи условљени друштвеним системима којима припадам, као што припадамо простору на ком живимо?

Асоцијативни токови ме воде до Јонеска, питам се: коме то иде у рачун да одужује ову забуну?

И до Урлихе Мајнхов која каже, парафразирају, да је шамар који она удара детету исти онај који систем удара њој.

Сценографија јасно говори о прошлости коју све време носимо са собом. Костим (Здравка Киригин и Ана Паулић) нас упућује на проток времена:

венчани вео који жене носе, чизма, крст изнад врата, војнички шињели су архетипски симболи.

Јелчић је опор и духовит до тачке која тензију доводи до крајних граница – води вас до увида који говори о вама и вашем животу, говори о смислу, свести и коначности трајања на овом свету.

Најаша Гвозденовић

РЕЧ КРИТИКЕ

ХРВАТСКИ ПУТ КА СРЕЋИ

Сатиричко казалиште Керемпук,
Загреб (Хрватска)

ДО НЕСРЕЋЕ И НАТРАГ

Представе без речи нису честа појава у савременом театру. Ако изузмемо класичне радове славног пантомимичара Марсела Марсоа на међународној сцени, можемо да се сетимо тек пар домаћих примера из комшилука; величанствене комедије „Када будем мртав“ Словенског народног гледалишћа из Љубљане, као и бањалучке драме из савременог живота, „Кухиња“, у режији Младена Матерића. Зато је загребачка представа без речи или са врло мало речи, „Хрватски пут ка срећи“, за публику нишког фестивала била изненађење, али ко познаје редитеља ове представе, Бобу Јелчића, зна да је баш зачудност кључни покретачки мотор његове ино-

вативне поетике, већ добрих 25 година. Ова представа која говори о једној просечној хрватској породици у распону од сто година, могла је да се игра и са речима, али онда би били одстрањени месо и крв болне ироније кроз коју су ти обични људи све те године пролазили, са надама, мржњом, топлином и заблудама. То је оно што Елиот назива објективни корелатив; форма кроз коју уметник најтачније изражава оно што мисли и осећа. Уосталом, када би из наших живота искључили тон, остале би само смешне кретње, покоја гримаса и батргање рукама и ногама. Зато је читав „Хрватски пут ка срећи“, без речи, сав у грчу и напетости глумаца, који то раде заиста на сјајан начин, е да би се показало да иза свих тих наших ламатања, раздрљених кошуља, доказивања и уношења другима у лице, иза политике, гробова и стављања главе на пањ, сви смо ми само капи у времену и трагично је да се напињемо да будемо већи него што јесмо. Пуно је питања

отворила ова представа; шта је то слобода, живимо ли тек суругат неке наше мале срећице, зашто нисмо, када нисмо, способни за љубав и како да будемо бар мало мудри, а не оно друго. Представа „Хрватски пут ка срећи“ искорачила је један храбар корак изван уобичајеног позоришта средње струје, као што су и нишки организатори искорачили исти такав корак да би ову представу довели на фестивал.

Бојан Мушкин

РЕЧ КРИТИКЕ | ХРВАТСКИ ПУТ КА СРЕЋИ

Сатиричко казалиште Керемпук,
Загреб (Хрватска)

ПАРАБОЛА О ОЧАЈНОЈ ПОТРАЗИ ЗА СРЕЋОМ

(О представи „Хрватски пут ка срећи“ Сатиричког казалишта „Керемпук“ из Загреба, Хрватска у режији Боба Јелчића. Улоге: Наташа Дангубић, Ан Марас Хармандер, Маја Посавец, Марко Марковичић, Јерко Марић, Карло Млинар, Озрен Ојачић, Инес Бојанић (глас))

Када отворимо уста и не можемо да изговоримо ниједну реч, тада значи да смо се већ удавили у великим речима које носе велика и неиспуњена обећања. Представа „Хрватски пут ка срећи“ говори о немости наших нада да ћемо овај век преокренути на нашу страну, да ће се срећа насмешити кад тад и да ће се радост уселити у наше душе, а самим тим и у наше куће. Ова представа која

у својих кратких седамдесет минута импресионира својом компактношћу и органичношћу, доноси пред нама целу једну историју незаобилазне жудње за срећом настојећи да нас убеди да је она ту негде и да треба само да је потражимо. Са необично великом енергијом и режијски врло егзактно, Бобо Јелчић улази у једну авантуру која отвара много питања. Ово није представа која шаље поруке, ово је представа која нас запиткује и упозорава да је врло тешко задржати радост међу нама и да је човечанство оно што је нафрагилније када су у питању ирационалне одлуке и потези. Са много мало речи, глумци одигравају цео један живот бацајући се у бескомпромисне и изузетно компликоване породичне везе, пливајући у варијантама и претпоставкама како би своју енергију канализирали ка крајном исходшту – нади. И поред тога што се и у наслову, а и у естетско врло тананим интенцијама показује да је срећа најважнија и да

управо она покреће точак судбине, сви они: Наташа Дангубић, Ан Марас Хармандер, Маја Посавец, Марко Марковичић, Јерко Марић, Карло Млинар, Озрен Ојачић, Инес Бојанић говоре о нади и о застрашујућем утицају очаја у животу човека не само као социјално биће, него и као политички оријентисана јединка у маси која се повремено претвара у руљу. Представа је невероватно динамична и врло тензијска тако да се у том суспенсу, у ствари, крије и тај радио угушен у погрешним претпоставкама. Представа је у неку руку и иновативна тако да се игра са различитим глумачким изразним средствима претвара у један врли чудан продукт са бројним отвореним питањима о људској несавршености, али и о томе где је хоризонт људског бића, где нас води овај пут пун информација, пошаста и људског хедонизма - ка дистопијској или утопијској будућности.

Сашо Ојеновски

РЕЧ КРИТИКЕ | ХРВАТСКИ ПУТ КА СРЕЋИ

Сатиричко казалиште Керемпух,
Загреб (Хрватска)

НИЈЕМА ПОТРАГА ЗА СРЕЋОМ

„Хрватски пут ка срећи“ ауторски је пројекат Бобе Јелчића којим редитељ остаје досљедан себи и особеној поетици препознатој по неконвенционалном позоришном језику, одсуству класичног драмског предлошка, жанровској неодређености и коауторству глумца.

Овај својеврсни позоришни експеримент у којем готово да нема текста ни говора, кроз нијему причу једне породице прати историју и развој хрватске државе и покушава деконструисати појам среће, среће као личног и интимног и насупротив томе среће као категорије општег добра и благостања коју одређује политичко-идеолошки контекст.

За сат и десет колико траје представа, у сталном метежу на сцени која је натрпана ормарима, столицама, лустерима (сценографија Здравка Ивангија Киригин), у тензијској атмосфери панике и грча, избезумљени ликови успијевају да нас убрзано али прецизно воде кроз вријеме и додирну кључне тачке хрватске историје, углавном на аутоироничан и духовит начин, али и да емоционално снажно прикажу интимни свијет појединца, испуњен преплављујућим страхом од нечег надлазећег.

Костими (Здравка Ивангија Киригин и Ана Паулић) врло прецизно одређују проток времена и непогрешиво нас воде кроз стогодишњу историју ових простора.

Комплетан ансамбл представе: Наташа Дангубић, Ана Марас Хармандер, Маја Посавец, Марко Маковичић, Јерко Марчић, Карло Млинар, Озрен Опачић и Инес Бојанић (глас), игра ову представу изразито ангажовано, паметно и духо-

вито, и успијева да публику увуче у свој микросвијет спутаности и неизвијесности.

У том бесмисленом понављању историје - ратова, губитака, ситних радости, рађања и умирања, у представи је уочљива и константа мушке надмоћи, кроз слике жене која се опире али увијек бива савладана, жене која губи, која поништава себе.

„Мени је дужност бити срећан“, изговара једну од ријетких реплика изузетни Јерко Марчић и оставља публици питање с почетка – шта је уопште срећа, имамо ли право да бирамо шта је одређује, да ли је условљена губитком, одрицањем и жртвом.

Зорана Краљ

РЕЧ КРИТИКЕ | ХРВАТСКИ ПУТ КА СРЕЋИ

Сатиричко казалиште Керемпух,
Загреб (Хрватска)

АУТЕНТИЧНИ ТЕАТАР БОБЕ ЈЕЛЧИЋА

(Хрватски пут ка срећи, ауторски пројекат Бобе Јелчића, Сатиричко казалиште Керемпух, Загреб)

И загушљиво је, и тескобно глумцима у тим тесно скројеним костимима и све делује као бесциљно очајничко тумарање исто тако стешњеним сценским простором, који представља типску доста запуштену и претрпану настамбу над којим се надвила шума лустера који не осветљавају ништа, него само додатно притискају, јер је публика, изложена током представе такозваном „радном светлу“. Тако изгледа слика која означава сценску потрагу за имагинарном категоријом среће (личне и националне) у театарском истражи-

вању Бобе Јелчића и глумачког ансамбла театра „Керемпух“.

Подсмех, односно подругивање као главно обележје сатире у изведби глумаца Керемпуха ствара горчину, одбојност спрам приказане стварности која јасно алудира и на „беспућа повијесне збиљности“, програмског начела творца хрватске државности. У том је садржана сва политичност Јелчићеве сценске алегорије. И она је, на том плану доиста убојита, отровно љута. Али испод тог слоја жестоког уметничког ангажмана, тече реке живота обичног човека и грађанина данас и овде (на што упућује црна маска преко уста свих актера) чија се комуникација, дијалог, претворио у неартикулисано, мрмљање; став, телесни покрет и посртање у тумарање, а род и пол у неидентификовано и неаутентично допуњавање. А током целе представе одјекују као рефрен речи „мени је дужност бити срећан“, као идеолошки захтев грађанину, а сваки

захтев државе упућен грађанину, знано је, садржи и зрнце трагичног, односно захтева за жртвовањем.

Сценско истраживање Бобе Јелчића садржи у његовој лабораторији прерађене тековине различитих позоришних поетика и праваца у аутентични Јелчићев стил. Главни инструменти и технике овог истраживања су пантомимска виртуозна игра, глас и тело глумаца Наташе Дангубић, Ане Марас Хармандер, Маје Посавец, Марка Маковичића, Јерка Марчића, Карла Млинара и Озрена Опачића у којој се јасно идентификују кодирани тачке у последњем столећу хрватске историје. Истовремено, ова представа складишти и облике, технике и методе глумачког изражавања, од ритуалног до најсавременијих изразата телесног у постдрамском театру.

Миливоје Млађеновић

РЕЧ КРИТИКЕ | ХРВАТСКИ ПУТ КА СРЕЋИ

Сатиричко казалиште Керемпук,
Загреб (Хрватска)

НЕМУШТИ ПУТ КА СРЕЋИ

Представом Сатиричког казалишта „Керемпук“ из Загреба, „Хрватски пут ка срећи“, која је ауторски пројекат редитеља Бобе Јелчића, отворено је друго фестивалско вече трећег „Театра на раскршћу“. Символичка представа хрватских уметника могла би се у најкраћем оценити као занимљив, глумачки захтеван и концептуалан театарски чин, који се интенционално одрекао драмског текста (драмског говора) као могућности за експликацију читавог низа тема елаборираних од индивидуалног до нивоа националног на тему „потраге за срећом“. Лишавајући представу било каквих вербалних обележја, сем нејасних сигнала као што су кркљање, муцање, фрфљање или пак назално изговарање тек појединих слогова речи, редитељ је пред глумце ставио комплексан

задатак гестуалног израза, који је час нешто налик пантомими, а час академској вежби “беспредментна радња”.

Простор представе дефинисан је као приметно скучени амбијент грађанске драме, у којем се тиска, мимоилази, судара седам ликова са маскама на лицу. Ова наоко случајна назнака презенте, коју су глумци најпре усвојили из безбедносних (пандемијских) разлога, определила је естетику читавог театарског чина ка структури лишеног реторичког садржаја. Тим пре, глумачки задаци делују још компликованије у напору да у комплексној мрежи суодноса и међуодноса, без могућности да користе мимику у пуном потенцијалу, буде испричана прича о текућој трауми једног балканског простора. Костимом, као што је војничка униформа, која мења свој изглед почев од Великог рата, па до историјске збиље новијих времена, представљена је динамика колективне (националне) трауме у процесу тражења идентитета и формуле која би ликовима омогућила прелаз из стања продужене неурозе у стање недоследне среће. Временски распон који дефинише

секундарно драмско време, у овој представи неодољиво подсећа на чувену „Дугу божићну вечеру“, Торнтон Вајлдера, у којој неколико генерација током два века вечерава за истим столом, носећи се са изазовима епохалног, породичног и индивидуалног. Ово симболично путовање кроз варљиву и ненаклоњену прошлост дугу цео један век, испуњен идеологијама, заблудама и контроверзама полова, отвара слику шире друштвене стварности, која се лако може применити и на друге просторе.

Једна замерка овом ипак експерименталном порозишном подухвату односила би се на недоследност у одлуци да укупан театарски чин буде у духу „ћутања“ и немуштог гестикулирања ликова. Два покушаја надомештања наратива кратким (посредовним) текстом о срећи, у извесном смислу нарушава базични концепт представе, поетизирајући непотребно моменат који и у оваквом концепту поседује извесну дозу унутрашње и за укупну рецепцију театарског чина довољне драматике.

др Дејан Пејковић

ПРЕДСТАВЉЕНА ПРВА ДВА ОВОГОДИШЊА БРОЈА “СЦЕНЕ” И ОБЕЛЕЖЕНО 30 ГОДИНА ПОЗОРИШНИХ НОВИНА “ЛУДУС”

Пратећи програм овогодишњег фестивала “Театар на раскршћу” отворила је промоција часописа за позоришну уметност “Сцена”, једног од најстаријих часописа у Европи који излази у континуитету пошто постоји од 1965. године. Директор Стеријиног позорја и издавач Мирослав Радоњић појаснио са каквим потешкоћама се борио овај часопис, али и детаљно представио прве две свеске издате ове године, док је трећа у припреми, а четврта се очекује крајем године или почетком наредне.

– Између осталог, наша идеја је да у сваком броју имамо текст домаћег савременог аутора јер то испуњава мисију Стеријиног позорја – рекао је Радоњић.

Открио је да ове године Исидора Поповић, која припређује рубрику Историјска сцена, припрема капитално издање, које ће Стеријино позорје објавити до краја године, сабране драме Јоакима Вујића која ће се први пут појавити у једној књизи.

У фоајеу Народног позоришта је одржан и округли сто поводом јубилеја, 30 година позоришних новина “Лудус”.

Главна и одговорна уредница Татјана Њежић је рекла да је за “Лудус” Јован Ћирилов говорио да су једине позоришне новине на Балкану.

– Лудус се сретао са разним проблемима, требало је да излази 10 пута годишње, али сада, због разних проблема, излази само један до три броја годишње. Ово је време друштвених медија и често се намеће питање да ли постоји потреба да излази, али став многих је да је потребан у папирном издању – каже Татјана Њежић.

Поред Татјане Њежић, Бојан Муњин, позоришни критичар и новинар, Оливера Милошевић, новинарка и театролошкиња, као и Наташа Гвозденовић, позоришна критичарка и новинарка покушали су да одговоре на питања колико је битан “Лудус” и колико се млади људи, који живе у времену друштвених медија, окрећу штампаној речи.

Часопис Л(ист) У(дружења) Д(рамских) У(метника) С(рбије) борио се и бориће се са многим проблемима, а сигурно је, у шта верују и говорници, потребан нам је и морамо да га чувамо.

Љубица Јоцић

Август Стриндберг

ГОСПОЋИЦА ЈУЛИЈА

МАДЛЕНИАНУМ, БЕОГРАД (Србија)

Режија и адаптација: Харис Пашовић

Драматург пројекта: Јелена Палигорић Синкевић

Сценограф: Александар Денић

Костимографи: Ирма Саје и Вања Цирај Цуца

Композитор: Марко Грубић

Кореограф: Игор Пастор

Дизајнер светла: Срђан Јовановић

Дизајнер звука: Душан Арсикин

Лектор: Љиљана Мркић Поповић

Лектор за словеначки: Сара Дирнбек

Асистенти режије: Стефан Гајић, Катарина Јовановић

Асистент сценографа: Данило Млађеновић

Асистент костимографа: Вишња Жилић

Инспицијент: Горан Младеновић

Суфлер: Станислав Младеновић

Организатор: Властимир Репић

ЛИЦА

Госпођица Јулија ..... Ана Рудакијевић

Жан ..... Страхиња Блажић

Кристина ..... Мина Павлица

Сњежана ..... Катарина Брадоњић

Ријад ..... Никола Кнежевић

Гоци ..... Јован Вељковић

Немања ..... Филип Станковски

Јелена ..... Тамара Шустић

Анђела ..... Ксенија Репић

Представа траје 1 сат и 30 минута.

НАТУРАЛИСТИЧКА ТРАГЕДИЈА

Аугуст Стриндберг, драмски писац, пјесник, сликар, интелектуалац, геније и понекад на ивици лудила, видио је позориште као мјеру стварности. Свијет у којем је живио био је хаотичан. Живио је у смјени историјских раздобља, у освит модерности која ће дефинисати свијет у 20. вијеку. Стриндберг је био потпуно посвећен разматрању егзистенције појединаца, њихових душевних живота, њихових сексуалних нагона, личних драма, породичних сукоба. Анализирао је класни карактер друштва и дјеловање класа на развој или

уништење појединца. Сматрао је да се све то најбоље изражава у позоришту. Од свих његових комада, „Госпођица Јулија“ најбоље изражава све ове теме. Снага овог комада уврстила га је у неколико кључних драма модерног свијета.

Стриндберг је започео нову психолошку анализу у драмској литератури, али и у психологији. „Госпођица Јулија“ је психоаналитички комад парекселанс, иако је настао прије Фројдовога „Тумачења снова“, његове теорије сексуалности и његових књига о егу и нарцисоидности, а много прије „Три предавања из психоанализе“. Стриндберг је био радознао и информисан писац, познавао је нпр. књижевности и позориште Емила Золе; дописивао се са Ничеом, Едвард Мунк му је био најбољи пријатељ. Сасвим је могуће да је Стриндберг имао информације о открићима Јозефа Бројера, бечког неуропси-

холога, које ће даље развити његов протеже Сигмун Фројд. Међутим, Стриндберг пише „Госпођицу Јулију“ 1888. Његов умјетнички гениј пише драмску психоаналитичку студију која претходи психоанализи. Стриндберг дубоко разумије позориште. Дубоко разумије и своје вријеме, и захтјева натуралистички приступ у позоришту, такав какав је Золин у Француској. Натурализам је за Стриндберга истина, и не жели свијет који избјегава истину или је искривљује или је убија. „Госпођица Јулија“ је била земљотрес потребан да се појединци и друштво пробуде. Јер свијет је водио у трагедију и једини жанр који је могао то изразити била је натуралистичка трагедија – „Госпођица Јулија“.

*Харис Пашовић,
25.10.2021.*

ОСНИВАЧИ
ФЕСТИВАЛА

Град Ниш

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ
НИШ

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И
ИНФОРМИСАЊА

ПОКРОВИТЕЉ
ФЕСТИВАЛА

Председник Републике Србије

ПРИЈАТЕЉИ
ФЕСТИВАЛА

ПАРКИНГ СЕРВИС НИШ
да увек има слободног места

МЕДИЈСКИ
ПОКРОВИТЕЉИ

МЕДИЈСКА ПОДРШКА
ФЕСТИВАЛА

Издавач: Народно позориште Ниш • За издавача: Спасоје Ж. Миловановић

Редакција: Јована Станковић, Саша Јовановић, Љубица Јоцић, Миљана Николић • Фото: Иван Васић

Штампа: Voom basic doo, Niš • Тираж: 50 примерака

Народно позориште Ниш • Синђелићев трг бб, 18.000 Ниш, Србија

Веб сајт: www.narodnopozeristenis.rs • Фејсбук страница: <https://www.facebook.com/NiskoNarodnoPozoriste/>

E-mail: npnis@narodnopozeristenis.rs • direktor@narodnopozeristenis.rs

uprava@narodnopozeristenis.rs • marketing@narodnopozeristenis.rs